

Raamakkoord inzake het waterbeheer in een deel van de Oostkustpolder in functie van het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intertijdsgebied

Tussen:

- De Vlaamse overheid, vertegenwoordigd door haar regering, alhier in de persoon van Minister Hilde Crevits, functioneel bevoegde minister voor het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, gelegen te 1000 Brussel, Koning Albert II-laan 20;
- De Vlaamse Overheid, vertegenwoordigd door haar regering, alhier in de persoon van Minister Joke Schauvliege, functioneel bevoegde minister voor het Departement Leefmilieu, Natuur en Cultuur, gelegen te 1000 Brussel, Koning Albert II-laan 20;
- De Gemeente Knokke-Heist, gevestigd te 8300 Knokke-Heist, Alfred Verweeplein 1, alhier vertegenwoordigd door Graaf Leopold Lippens, burgemeester, en mevrouw Miet Gobert, gemeentesecretaris;
- De Oostkustpolder, gevestigd te 8000 Brugge, Arendstraat 34, vertegenwoordigd door de heer Antoine Wijffels, dijkgraaf, en de heer Dirk Vancraeynest, ontvanger-griffier;
- De Provincie West-Vlaanderen, Koning Leopold III-laan 41 te 8200 Brugge, hier vertegenwoordigd door de heer Carl Decaluwé, gouverneur, de heer Bart Naeyaert, gedeputeerde en de heer Geert Anthierens, provinciegriffier, handelend overeenkomstig het besluit van de provincieraad van 30 april 2014 en in uitvoering van de beslissing van de deputatie van 10 april 2014;
- De Vlaamse overheid, vertegenwoordigd door haar regering, alhier in de persoon van mevrouw Marleen Evenepoel, administrateur-generaal van het Agentschap voor Natuur en Bos, gevestigd te 1000 Brussel, Koning Albert II-laan 20, bus 8;
- De Vlaamse overheid, vertegenwoordigd door haar regering, alhier in de persoon van de heer Jacques D'Havé, administrateur-generaal van het intern verzelfstandigd agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, gevestigd te 1000 Brussel, Koning Albert II-laan 20, bus 5;
- De Vlaamse Milieumaatschappij, intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, als bedoeld in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003, opgericht bij decreet van 07 mei 2004 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, tot aanvulling ervan met een titel Agentschappen en tot wijziging van diverse andere wetten en decreten, gewijzigd bij decreet van 23 december 2005, en laatst gewijzigd bij decreet van 22 december 2006, dat in werking is getreden ingevolge het besluit van de Vlaamse regering van 31 maart 2006 tot operationalisering van het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie en dat overeenkomstig het Besluit van de Vlaamse Regering van

9

31 maart 2006 houdende de werking van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaamse Milieumaatschappij haar maatschappelijke zetel heeft te Aalst, Alfons van de Maelestraat 96, hier vertegenwoordigd door de heer Philippe D'Hondt, administrateur-generaal;

- De Vlaamse Landmaatschappij, extern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, gevestigd te 1060 Brussel, Gulden Vlieslaan 72 voor wie optreedt de heer ir. Toon Denys, gedelegeerd bestuurder

Uitgaande van:

- het feit dat de structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intertijdengebied onderdeel vormen van de structurele maatregelen in functie van de duurzame instandhouding van het Schelde-estuarium, waarvoor op 21/12/2005 een verdrag gesloten werd tussen Vlaanderen en Nederland ter uitvoering van de ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium;
- het feit dat hiervoor door de Vlaamse regering een Ruimtelijk Uitvoeringsplan vastgesteld is op 12 juli 2013;
- het feit dat het realiseren van de structurele maatregelen voor het duurzaam behoud en de uitbreiding van het Zwin als natuurlijk intertijdengebied tot gevolg heeft dat er risico's zijn op verzilting van de omliggende polder;
- het feit dat de maatregelen nodig om het risico op verzilting van de omliggende polder te milderen inhouden dat de wijze waarop het waterbeheer in een deel van de Oostkustpolder gerealiseerd wordt dient gewijzigd te worden;

Wordt overeengekomen wat volgt:

1. Alle partijen gaan akkoord dat de aanleg van een nieuwe internationale dijk omheen de Zwinvlakte dient gecombineerd te worden met de aanleg van een zoutwatergracht, die maximaal het doorsijpelende zout water vanuit de Zwinvlakte dient op te vangen.
2. Alle partijen gaan akkoord dat het in de zoutwatergracht opgevangen zoute water dient teruggepompt te worden in het Zwin.
3. Alle partijen gaan akkoord dat parallel aan de zoutwatergracht er eveneens een zoetwatergracht dient aangelegd te worden die een zoetwaterbuffer vormt t.o.v. de zoutwatergracht en zo het effect van de zilte kwel betekenisvol kan verminderen, zodat de toekomstige situatie beter is dan de huidige situatie. Het ontwerp van zoetwatergracht en zoutwatergracht dient dermate te zijn dat geen doorsijpeling van water vanuit zoetwatergracht richting zoutwatergracht mogelijk is, door voldoende afstand tussen beide grachten te voorzien zodanig dat er geen andere maatregelen moeten genomen worden om deze doorsijpeling te voorkomen.
4. Alle partijen gaan akkoord dat de zoetwatergracht kan gevoed worden met zoet water afkomstig van:
 - a. Het effluent van het waterzuiveringsstation van Knokke
 - b. Het gedeelte van de Oostkustpolder, gelegen tussen het Leopoldkanaal, de kust, de Belgisch-Nederlandse grens en de Damse Vaart, hierna het Noordelijk deel van de Oostkustpolder genoemd.

Alle partijen gaan akkoord dat om te zorgen dat er voldoende zoet water beschikbaar zou zijn voor de zoetwatergracht het noodzakelijk is om de waterafvoer van het Noordelijk deel van de Oostkustpolder te wijzigen zodanig dat vanuit het Noordelijk deel van de Oostkustpolder ook water kan afgevoerd worden richting het Zwin. Het waterpeil in de zoetwatergracht kan daarbij hoger liggen dan het huidige polderpeil in het Noordelijk deel van de Oostkustpolder.

5. Alle partijen gaan akkoord dat hiervoor de aanleg van zowel een pomp voor de afvoer van de zoutwatergracht naar het Zwin als een pomp voor de afvoer van de zoetwatergracht naar het Zwin noodzakelijk is en dat het logisch is om deze pompen te integreren in één pompgebouw.
6. Alle partijen gaan akkoord dat het voorzien van extra pompcapaciteit tot gevolg heeft dat het Noordelijk deel van de Oostkustpolder een efficiënter waterbeheer zal kennen en dat dit zowel voor het beperken van ongewenste overstromingen als voor alle functies van de polderwaterlopen en hun omgeving een meerwaarde moet hebben. De hiervoor nodige pompcapaciteit zal bepaald worden op basis van het hydraulische model, de nodige debieten om verziltingsrisico's te beperken, de draagkracht van de omgeving en kostenefficiëntie.
7. Alle partijen gaan akkoord dat het aanpassen van de waterhuishouding in het Noordelijk deel van de Oostkustpolder tot gevolg heeft dat er aanpassingen aan

de polderwaterlopen in het Noordelijk deel van de Oostkustpolder noodzakelijk zullen zijn. Deze aanpassingen kunnen omvatten: het aanpassen van het tracé, het aanpassen van het gabariet, het plaatsen van nieuwe kunstwerken op de polderwaterlopen of het aanpassen van bestaande kunstwerken op de polderwaterlopen. Bij het ontwerp van deze werken moet voldoende aandacht zijn voor het juridisch kader erfgoed en natuur, in het bijzonder voor de omgeving van de Fortsite en de Kreek.

8. Alle partijen gaan akkoord dat deze aanpassing van de waterhuishouding ook tot gevolg heeft dat met name de aanvoergrachten van zoet water vanuit het Noordelijk deel van de Oostkustpolder richting het Zwin, waaronder in ieder geval de hoofdaanvoergracht nr. WH1, dienen gecategoriseerd te worden als waterlopen van 1ste categorie en dat de andere waterlopen die een belangrijke functie in het watersysteem hebben, waaronder in ieder geval de zoetwatergracht, dienen gecategoriseerd te worden als waterlopen van 2de categorie.
9. Alle partijen gaan akkoord dat er een monitoringsprogramma m.b.t. de grondwaterkwaliteit in het projectgebied opgezet wordt en dat het bestaande monitoringsprogramma voor de oppervlaktewaterkwaliteit, indien nodig, aangepast wordt. Dit monitoringsprogramma wordt minstens gedurende 5 jaar na de doorbraak van de huidige internationale dijk opgevolgd, en moet toelaten om de evaluatie te doen van de genomen maatregelen ter voorkoming van de verzilting. De evaluatie gebeurt in de schoot van de stuurgroep die opgericht wordt ter opvolging van de uitvoering van dit raamakkoord.
10. Alle partijen gaan akkoord dat de doorbraak van de huidige internationale dijk pas mag gerealiseerd worden:
 - a. op het moment dat de nodige werken voor de voorkoming van verzilting uitgevoerd zijn, zijnde minimaal:
 - i. Het aanleggen van een zoutwatergracht en zoetwatergracht
 - ii. Het bouwen van een pompgebouw met zoutwaterpomp en zoetwaterpomp(en)
 - iii. Het aansluiten van het effluent van het waterzuiveringsstation van Knokke-Heist op de zoetwatergracht
 - iv. Het aanpassen van het gabariet van WH1 (of een alternatief daarvoor)
 - b. Op het moment dat een monitoringprogramma afgesproken en opgestart is m.b.t. het monitoren van de grondwaterkwaliteit in de omgeving van het Zwin.
11. Alle partijen engageren zich om hun eigendommen in het projectgebied maximaal in te zetten voor het faciliteren van de nodige grondverwervingen in het kader van de uitvoering van dit raamakkoord.

12. Maritieme Dienstverlening Kust staat in voor:
- a) De zoutwatergracht:
 - de uitvoering en financiering van de grondaankoop ten belope van 100 % van de verwervingskost.
 - de opmaak en financiering van het ontwerp ten belope van 100 % van de ontwerpkoost
 - de uitvoering en de financiering ervan ten belope van 60 % van de kostprijs van de uitvoering
 - aangezien Maritieme Dienstverlening Kust eigenaar wordt van de zoutwatergracht: het beheer van de zoutwatergracht na aanleg, waarvoor een overeenkomst tot uitvoering zal gesloten worden met de Oostkustpolder.
 - b) De zoutwaterpomp:
 - de financiering van ontwerp en uitvoering ten belope van 60 % van de kostprijs van ontwerp en uitvoering
 - c) De zoetwatergracht:
 - de opmaak en de financiering van het ontwerp ten belope van 100 % van de totale kostprijs van het ontwerp
 - d) De zoetwaterpomp(en):
 - de financiering van het ontwerp en de uitvoering ten belope van 10 % van de totale kostprijs van ontwerp en uitvoering
 - e) Het pompgebouw en bijhorende uitwateringsconstructie:
 - de uitvoering en de financiering van de grondaankoop ten belope van 100 % van de verwervingskost
 - de financiering van het ontwerp en de uitvoering ten belope van 10 % van de totale kostprijs van ontwerp en uitvoering
 - f) De opmaak van een monitoringprogramma voor de grondwaterkwaliteit in de omgeving van de zoetwatergracht en de uitvoering ervan gedurende een periode van 5 jaar na de doorbraak van de huidige internationale zeedijk. Het programma betreft de monitoring tot 5 jaar van de verzilting in de ondergrond van de zoetwatergracht en de morfologische evolutie (topo en bathy) in het Zwin.
13. Het Agentschap Natuur en Bos staat in voor:
- a) De zoutwatergracht:
 - de financiering van de uitvoering ten belope van 40 % van de kostprijs van de uitvoering
 - b) De zoutwaterpomp:
 - de financiering van ontwerp en uitvoering ten belope van 40 % van de kostprijs van ontwerp en uitvoering

- c) De zoetwaterpomp(en):
 - de financiering van het ontwerp en de uitvoering ten belope van 10 % van de totale kostprijs van ontwerp en uitvoering
 - d) Het pompgebouw en bijhorende uitwateringsconstructie:
 - de financiering van het ontwerp en de uitvoering ten belope van 10 % van de totale kostprijs van ontwerp en uitvoering
 - e) De vegetatiemonitoring en ecologische monitoring van het Zwin.
14. De Vlaamse Milieumaatschappij staat in voor:
- a) De zoutwaterpomp:
 - de opmaak van het ontwerp en de uitvoering ervan
 - aangezien de Vlaamse Milieumaatschappij eigenaar wordt van de zoutwaterpomp: het beheer van de zoutwaterpomp, waarvoor een exploitatieovereenkomst tot uitvoering van het beheer zal gesloten worden met de Oostkustpolder
 - b) De zoetwaterpomp(en):
 - de opmaak van het ontwerp, de uitvoering en de financiering van ontwerp en uitvoering ten belope van 50 % van de totale kostprijs van ontwerp en uitvoering.
 - aangezien de Vlaamse Milieumaatschappij eigenaar wordt van de zoetwaterpomp(en): het beheer van de zoetwaterpomp(en), waarvoor een exploitatieovereenkomst tot uitvoering van het beheer zal gesloten worden met de Oostkustpolder
 - c) Het pompgebouw en bijhorende uitwateringsconstructie:
 - de opmaak van het ontwerp, de uitvoering en de financiering van het ontwerp en de uitvoering ten belope van 50 % van de totale kostprijs van ontwerp en uitvoering
 - aangezien de Vlaamse Milieumaatschappij eigenaar wordt van het pompgebouw en de bijhorende uitwateringsconstructie: het beheer van het pompgebouw en de bijhorende uitwateringsconstructie, waarvoor een exploitatieovereenkomst tot uitvoering van het beheer zal gesloten worden met de Oostkustpolder.
 - d) De aanpassingswerken aan de waterlopen van 1ste categorie (huidige en nieuw als eerste categorie aan te duiden):
 - de financiering van de grondaankopen, het ontwerp en de uitvoering, ten belope van 50 % van de totale kostprijs van grondaankopen, het ontwerp en de uitvoering.
 - De opmaak van het ontwerp, rekening houdende met randvoorwaarden van het juridisch kader erfo goed en natuur, en dat in nauw overleg met de Vlaamse Landmaatschappij, die instaat voor het ontwerp van de aanpassingswerken aan de waterlopen die niet van eerste categorie zijn.

- e) De uitbreiding van het bestaande oppervlaktewatermodel van het projectgebied met de hoofwaterlopen die instaan voor de aanvoer van water naar het pompgemaal en de uitvoering van scenarioberekeningen met dit model m.b.t. de dimensionering van de aan te passen waterlopen en de dimensionering van de pompen.
 - f) De monitoring van de oppervlaktewaterkwaliteit
15. De provincie West-Vlaanderen staat in voor:
- a) De waterlopen tweede categorie:
 - De financiering van de grondaankopen nodig voor de aanpassingswerken aan waterlopen tweede categorie (of te hercategoriseren als tweede categorie), ten belope van 50 % van de totale kostprijs van de grondaankoop.
 - b) De financiering van het provinciaal aandeel van die werken waarvoor het subsidiebesluit voor werken aan polders- en wateringen ingezet wordt, met name:
 - de realisatie van de zoetwatergracht
 - de aanpassingen aan de waterlopen van 2de categorie
 - c) De zoetwaterpomp(en):
 - de financiering van het ontwerp en de uitvoering ten belope van 15 % van de totale kostprijs van ontwerp en uitvoering
 - d) Het pompgebouw en de bijhorende uitwateringsconstructie:
 - de financiering van het ontwerp en de uitvoering ten belope van 15 % van de totale kostprijs van ontwerp en uitvoering
16. De gemeente Knokke-Heist staat in voor:
- a) De zoetwaterpomp(en):
 - de financiering van het ontwerp en de uitvoering ten belope van 15 % van de totale kostprijs van ontwerp en uitvoering
 - b) Het pompgebouw en de bijhorende uitwateringsconstructie:
 - de financiering van het ontwerp en de uitvoering ten belope van 15 % van de totale kostprijs van ontwerp en uitvoering
17. De Oostkustpolder staat in voor:
- a) De zoetwatergracht:
 - de financiering van het aandeel van de polder in de opmaak van het ontwerp en uitvoering, waarvoor subsidie aangevraagd wordt in het kader van het subsidiebesluit voor polders en wateringen
 - b) De aanpassingswerken aan de waterlopen van 2de categorie:
 - de financiering van het aandeel van de polder in de opmaak van het ontwerp en uitvoering, waarvoor subsidie aangevraagd wordt in het kader van het subsidiebesluit voor polders en wateringen

- c) De aanpassingswerken aan niet-gecategoriseerde waterlopen
- De financiering van de grondaankoop in functie van de aanpassingen nodig aan de waterlopen van lagere categorie, ten belope van 50 % van de totale kostprijs van de grondverwerving
 - de financiering van het aandeel van de polder in de opmaak van het ontwerp en uitvoering, waarvoor subsidie aangevraagd wordt in het kader van het subsidiebesluit voor polders en wateringen
18. De Vlaams Minister van Leefmilieu geeft aan de Vlaamse Landmaatschappij de opdracht om een onderzoek naar de haalbaarheid van een landinrichtingsproject op te maken, ter voorbereiding van de opmaak van één of meerdere landinrichtingsplannen, waarbinnen minstens de volgende werken en de hieraan gekoppelde flankerende instrumenten gemotiveerd beschreven worden:
- a) De aanpassingswerken aan de waterlopen 1ste categorie inclusief de inrichting van de omgeving in functie van de randvoorwaarden gesteld door natuur- en erfgoedwetgeving:
- de financiering van de grondaankoop, voor zoverre deze niet kan gerealiseerd worden via een grondruil met de gronden van in het raamakkoord betrokken partners, ten belope van maximaal 50 % van de kostprijs van de grondaankoop;
 - de opmaak van het ontwerp en de uitvoering ten belope van maximaal 50 % van de totale kostprijs van de grondaankopen, het ontwerp en de uitvoering
 - de opmaak van het ontwerp en de uitvoering wordt gecoördineerd door de Vlaamse Milieumaatschappij
- b) De aanpassingswerken aan de waterlopen 2de categorie, inclusief de eventuele inrichting van de omgeving in functie van de randvoorwaarden gesteld door natuur- en erfgoedwetgeving::
- de financiering van de grondaankoop, voor zoverre deze niet kan gerealiseerd worden via een grondruil met de gronden van in het raamakkoord betrokken partners, ten belope van maximaal 50 % van de kostprijs van de grondaankoop;
 - de opmaak van het ontwerp en de uitvoering wordt gecoördineerd door de Vlaamse Landmaatschappij-
- c) De aanpassingswerken aan niet-gecategoriseerde waterlopen inclusief de eventuele inrichting van de omgeving in functie van randvoorwaarden gesteld door natuur- en erfgoedwetgeving:
- de financiering van de grondaankoop, voor zoverre deze niet kan gerealiseerd worden via een grondruil met de gronden van in het raamakkoord betrokken partners, ten belope van maximaal 50 % van de kostprijs van de grondaankoop;
 - de opmaak van het ontwerp en de uitvoering wordt gecoördineerd door de Vlaamse Landmaatschappij-

Dit landinrichtingsproject omvat minstens de zone zoals omschreven in de kaart in bijlage bij dit raamakkoord.

Voor de financiering van eventueel andere nodige of nuttige maatregelen in het landinrichtingsproject gelden de normale financieringsregels van een Landinrichtingsproject, die onderhandeld worden op niveau van de opmaak van de landinrichtingsplannen.

Indien bij de opmaak van de landinrichtingsplannen in uitvoering van de landinrichtingsproject andere financieringsbronnen gevonden worden dan diegene opgenomen in dit raamakkoord dan worden de procentuele aandelen van de betrokken partners verhoudingsgewijs verlaagd.

19. Alle onderhandelingen m.b.t. de uitvoering van de grondaankopen en de eventuele uitvoering van grondruilen in functie van de uitvoering van de maatregelen in dit raamakkoord worden gecoördineerd door de Vlaamse Landmaatschappij, eventueel mits de oprichting van een grondenbank of de aanpassing van de bestaande grondenbank voor het Zwin.

20. Indicatieve timing

Maatregel	Timing (uitgevoerd tegen)
a) Instelling landinrichtingsproject en start nulmeting monitoringsprogramma	2 ^{de} kwartaal 2014
b) Studiewerk: - technisch ontwerp pompgebouw en aanhorigheden klaar - conceptontwerp werken aan waterlopen klaar - bouwvergunningsaanvraag pompgebouw en aanhorigheden	2 ^{de} kwartaal 2015 2 ^{de} kwartaal 2015 3 ^{de} kwartaal 2015
c) Goedkeuring inrichtingsplan "waterloopwerken"	3 ^{de} kwartaal 2016
d) Start uitvoering inrichtingsplan "waterloopwerken", in afstemming met de realisatie van de nieuwe dijk	1 ^{ste} kwartaal 2017
e) Start realisatie pompgebouw en aanhorigheden, in afstemming met de realisatie van de nieuwe dijk	3 ^{de} kwartaal 2016
f) Ingebruikname infrastructuur en start monitoringsprogramma	4 ^{de} kwartaal 2018

21. Indicatieve raming

De tabel in bijlage bij het raamakkoord geeft een indicatieve raming van de kosten voor de uitvoering van het raamakkoord. Het financieel engagement van de partners geldt binnen de hen toegekende middelen en dient rekening te houden met eventuele begrotingsdoelstellingen hen opgelegd.

22. Een stuurgroep waarin alle actoren zetelen die dit raamakkoord mee ondertekend hebben wordt opgericht onder voorzitterschap van de gouverneur van de provincie West-Vlaanderen en met de Vlaamse Landmaatschappij als secretariaat. Deze stuurgroep staat in voor de opvolging van de uitvoering van dit raamakkoord, de opvolging van de monitoring en rapporteert aan de bevoegde ministers. Indien onderdelen van het raamakkoord niet kunnen uitgevoerd worden zoals voorzien of aantoonbaar technisch of financieel betere oplossingen gevonden worden dan diegene waarin in het raamakkoord van uit gegaan is, zal deze stuurgroep instaan voor de onderhandelingen m.b.t. zoeken van een oplossing, inhoudelijk of financieel. Hierbij blijven de krachtlijnen van de in dit raamakkoord gemaakte inhoudelijke en financiële afspraken de vertrekbasis voor de te zoeken oplossingsrichting, behalve indien aantoonbaar is dat de alternatieve oplossing technisch én financieel een betere oplossing is dan diegene opgenomen in het raamakkoord.

Brugge,

 <p>Hilde Crevits Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken</p>	 <p>Joke Schauvliege Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur</p>
<p>Voor het gemeentebestuur Knokke-Heist,</p> <p>Miet Gobert Gemeentesecretaris</p>	<p>Voor het gemeentebestuur Knokke-Heist,</p> <p>Graaf Leopold Lippens Burgemeester</p>
<p>Voor de Oostkustpolder,</p> <p>Dirk Vancraeynest Ontvanger-Griffier</p>	<p>Voor de Oostkustpolder,</p> <p>Antoine Wijffels Dijkgraaf</p>
<p>Voor de Provincie West-Vlaanderen,</p> <p>Geert Anthierens Provinciegriffier</p>	<p>Voor de Provincie West-Vlaanderen,</p> <p>Bart Naeyaert Gedeputeerde integraal waterbeleid</p>
<p>Voor het Agentschap voor Natuur en Bos,</p> <p>Marleen Evenepoel Administrateur-generaal</p>	<p>Voor het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust,</p> <p>Jacques D'Havé Administrateur-generaal</p>

<p>Voor de Vlaamse Milieumaatschappij,</p> <p>Philippe D'Hondt Administrateur- generaal</p>	<p>Voor de Vlaamse Landmaatschappij,</p> <p>Toon Denys Gedelegeerd bestuurder</p>
 <p>Carl Decaluwé Gouverneur provincie West-Vlaanderen</p>	